

درس ۱۸- پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران

۱- پوشش گیاهی در ناحیه‌ی آب و هوایی گرم و خشک چگونه است؟ گیاهان کم‌تری می‌رویند. این ناحیه از نظر پوشش گیاهی فقیر است و در آن فقط گیاهانی می‌رویند که در مقابل کم‌آبی مقاوم‌اند؛ مانند درختان نخل، گز، پسته‌ی وحشی و درختچه‌های خاردار.

۲- چه گیاهانی در ناحیه‌ی گرم و خشک می‌رویند؟ (۴ مورد) درختان نخل، گز، پسته‌ی وحشی و درختچه‌های خاردار.

۳- چه حیواناتی در ناحیه‌ی گرم و خشک زندگی می‌کنند؟ مار - عقرب - یوزپلنگ - شتر

۴- شتر تحمل چه شرایط را دارد؟ شرایط سخت بیابان - گرمای شدید - کمبود آب و غذا

۵- چه ویژگی‌هایی در شتر باعث شده‌است که این حیوان، تحمل شرایط سخت صحرا را داشته باشد؟ (۴ مورد) مژه‌های بلند و پلک‌های بزرگ شتر از چشم‌های او در برابر طوفان شن و تابش شدید افتاب محافظت می‌کنند. دهان شتر به گونه‌ای اسای که می‌تواند گیاهان خاردار را بجود و بخورد. کوهان عضوی است که در آن غذا و آب را ذخیره می‌کند. پاهای شتر پهن آفریده شده‌اند. به همین دلیل، این حیوان به راحتی روی شن‌های نرم و ریز بیابان حرکت می‌کند و در آنها فرو نمی‌رود.

۶- کاربردهای شتر را نام ببرید. در گذشته وسیله‌ی اصلی رفت و آمد ساکنان نواحی گرم و خشک بوده‌است. البته از شیر و گوشت این حیوان هم استفاده می‌شود.

۷- آیا در قله‌های بلند کوه گیاهان می‌رویند؟ در قله‌های بلند کوه‌ها به دلیل سرما و یخبندان، گیاهان نمی‌توانند برویند.

۸- در ناحیه‌ی کوهستانی، رویش گیاهان چگونه است؟ مثال بزنید. در قله‌های بلند کوه‌ها به دلیل سرما و یخبندان، گیاهان نمی‌توانند برویند. اما در دامنه‌ی کوه‌ها، مانند دامنه‌های زاگرس، جنگل‌های وسیع بلوط و پسته‌ی کوهی وجود دارد. هم‌چنین در این دامنه‌ها مراتع سرسبزی به وجود آمده‌اند که چراگاه گوسفندان‌اند.

۹- در دامنه‌های زاگرس چه جنگل‌هایی وجود دارد؟ جنگل‌های وسیع بلوط و پسته‌ی کوهی

۱۰- مراتع سرسبز (چراگاه گوسفندان) در کجا وجود دارد؟ در دامنه‌های کوه‌ها

۱۱- چه جانورانی در ناحیه‌ی کوهستانی زندگی می‌کنند؟ گوزن، بز کوهی، روباه

۱۲- بارش باران در ناحیه‌ی معتدل خزری چگونه است؟ در این ناحیه باران فراوان می‌بارد.

۱۳- چه گیاهانی در ناحیه‌ی معتدل خزری می‌رویند؟ جنگل‌های انبوه راش و افرا و چمنزارهای سرسبز و زیبا

۱۴- پنج مورد از حیواناتی که در ناحیه‌ی معتدل خزری زندگی می‌کنند را نام ببرید. قورباغه، خرس، لاک‌پشت،

گراز، قورباغه، پرندگان

درس ۱۹- از محیط زیست مراقبت کنیم.

۱- زیستگاه را تعریف کنید. هر موجود زنده‌ای در ناحیه‌ی خاصی زندگی می‌کند که زیستگاه آن موجود نام دارد.

۲- گیاهان غذای خود را با استفاده از چه چیزهایی درست می‌کنند؟ نور خورشید، خاک و آب

۳- جانداران گیاه‌خوار، چگونه جاندارانی هستند؟ برخی از جانداران فقط گیاه می‌خورند که به آن‌ها گیاه‌خوار می‌گوییم.

۴- جانداران گوشت‌خوار، چه نوع تغذیه‌ای دارند؟ به برخی از جانوران که گیاه‌خواران را می‌خورند، گوشت‌خوار می‌گوییم.

۵- چه موقع زیستگاه یک جاندار، در معرض خطر قرار می‌گیرد؟ اگر در یک زیستگاه، غذای یک گیاه یا جانور کم یا تمام شود، آن ناحیه در معرض خطر قرار می‌گیرد.

۶- اگر در یک ناحیه بلوط از بین برود، چه اتفاقاتی برای موش‌ها و جغدها می‌افتد؟ موش‌ها، دانه‌های بلوط را می‌خورند. موش نیز غذای جغد است. حال اگر در این ناحیه گیاه بلوط از بین برود، موش‌ها از بین می‌روند و جغدها هم غذای خود را پیدا نمی‌کنند. پس جغدها هم در خطر انقراض قرار می‌گیرند.

۷- صید بیش از حد ماهی در یک دریاچه، چه خطری دارد؟ اگر ماهیگیری در یک دریاچه بیش از حد مارماهی صید کند، پرندگان دریایی آن منطقه که مارماهی می‌خورند، غذا پیدا نمی‌کنند و ممکن است بمیرند.

۸- مواد شیمیایی و سمی چگونه به محیط زیست وارد می‌شوند و چه تأثیری دارند؟ کارخانه‌ها و اتومبیل‌ها مواد شیمیایی و سمی را به محیط وارد می‌کنند و موجب آلوده شدن آب، خاک و هوا می‌شوند.

۹- پخش زباله در محیط، چه تأثیری دارد؟ به زندگی جانداران و گیاهان لطمه می‌زند.

۱۰- چرا افراد جانوران را شکار می‌کنند؟ گاهی بعضی از افراد برای تفریح و سرگرمی، جانوران را شکار می‌کنند.

۱۱- روشن کردن آتش در جنگل چه خطری دارد؟ آتش‌سوزی یکی از عوامل از بین رفتن جنگل‌ها و موجودات زنده است.

۱۲- چهار مورد از فعالیت‌های انسان که موجب از بین رفتن زیستگاه‌ها و لطمه زدن به محیط زیست می‌شود

را نام ببرید. ۱- ورود مواد شیمیایی و سمی به محیط توسط کارخانه‌ها و اتومبیل‌ها ۲- پخش زباله در محیط

۳- شکار حیوانات ۴- روشن کردن آتش در جنگل و خاموش نکردن آن

درس ۲۰- نشانه‌های ملی ما

۱- اگر مردم ایران را اعضای یک خانواده در نظر بگیریم، خانه‌ی آنها کجاست؟ ایران

۲- نام خانواده‌ی بزرگ ایران چیست؟ ملت ایران

۳- نشانه‌های مشترک ملت ایران را نام ببرید. قانون اساسی - پرچم - سرود ملی - تقویم مشترک (هجری

شمسی) - زبان و خط فارسی

۴- قوانین مهم کشور در چه کتابی نوشته شده‌اند؟ قانون اساسی

۵- سه ویژگی پرچم ایران را بنویسید. در حاشیه‌ی پرچم ایران کلمه‌ی ... اکبر نوشته شده است. در وسط

پرچم، علامت جمهوری اسلامی به شکل ... وجود دارد.

۶- سال ایرانی چیست؟ هجری شمسی

۷- سال ایرانی (هجری شمسی) از چه روزی آغاز می‌شود؟ اول فروردین

۸- زبان و خط رسمی ملت ایران چیست؟ فارسی

درس ۲۱- تقویم

۱- یک سال چند ماه دارد؟ ۱۲ ماه

۲- آخرین روز هفته چه روزی است؟ جمعه

۳- در روز جمعه، وضعیت فعالیت اداره‌ها و مدرسه‌ها چگونه است؟ اداره‌ها و مدرسه‌ها تعطیل هستند.

۴- مردم در روز جمعه چه کارهایی می‌کنند؟ در این روز، مردم به نماز جمعه می‌روند، به خویشان و دوستان خود سر می‌زنند و از بیماران عیادت می‌کنند. در روزهای جمعه بچه‌ها با پدر و مادرهایشان در خانه‌ی پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها جمع می‌شوند. گاهی هم دسته‌جمعی به بوستان‌ها یا گردشگاه‌های بیرون از شهر می‌روند و ساعت‌هایی را در کنار هم به استراحت و تفریح می‌گذرانند.

۵- تقویم چه اطلاعاتی را به ما نشان می‌دهد؟ روزها و ماه‌های سال را نشان می‌دهد.

۶- روزهای تعطیل در تقویم چگونه نشان داده می‌شود؟ با رنگ قرمز نشان داده می‌شود.

۷- یک سال چند فصل دارد؟ ۴ فصل

۸- ماه‌های کدام فصل‌ها، سی و یک روز است؟ بهار و تابستان

درس ۲۲- روزهای مهم

۱- روزهای تعطیل در ایران به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ نام ببرید و برای هر کدام دو مورد مثال بزنید. ۱- روزهایی که به مناسبت‌های دینی تعطیل‌اند؛ مانند عید فطر، عید قربان، عید غدیر و یا روزهای سوگواری امام حسین (ع) (تاسوعا و عاشورا) ۲- روزهایی که به مناسبت‌های ملی تعطیل‌اند؛ مانند روزهای عید نوروز و ۲۲ بهمن، روز پیروزی انقلاب اسلامی

۲- همه‌ی کشورهای اسلامی، کدام اعیاد را جشن می‌گیرند؟ بعضی از تعطیلات دینی؛ مانند روزهای عید فطر و عید قربان.

۳- آغاز سال نو چه روزی است؟ عید نوروز

۴- مردم در عید نوروز چه کارهایی انجام می‌دهند؟ مراسم خاصی برگزار می‌کنند و جشن می‌گیرند. دید و بازدید و عیدی گرفتن از مراسم نوروز است.

۵- مراسم نوروزی در چه کشورهایی برگزار می‌شود؟ ایران - افغانستان - تاجیکستان - جمهوری

آذربایجان

۶- روز ۲۲ بهمن چه روزی است؟ روز پیروزی انقلاب اسلامی

۷- در سال ۵۷ چه اتفاق مهمی افتاد؟ مردم ایران به رهبری امام خمینی علیه ظلم و ستم حکومت شاهنشاهی انقلاب کردند.

۸- مردم ایران در زمان انقلاب، در راهپیمایی‌ها چه شعار می‌دادند؟ استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی

۹- چرا مردم ایران، علیه ظلم و ستم حکومت شاهنشاهی انقلاب کردند؟ آنها می‌خواستند در کشور ما جمهوری اسلامی برپا شود و ما دیگر به بیگانگان وابسته نباشیم.